

இஷ்வரத்யானமஞ்ஜரி

ஸ்ரீமத்பரமஹ்ஸ - பரிவ்ராஜகாசார்ய
ஸ்ரீ ஶங்கரஶகவத்யாடவிரசித
ப்ரபஞ்சஸாரத:

ஸ்ரீ காஞ்சீகாமகாாடீபீடாதிப - ஜகடூரூ
ஸ்ரீ ஶங்கராசார்ய ஶ்ரீ சரணானா
ஆடேஷானுஸாரேண ஶங்கலிதா

—o—

ஶசுவர த்யான மஞ்ஜரி

ஐகத்தகூரூ ஶ்ரீமத சங்கரபகவத பாதார்களின்
பிரபஞ்சஸாரத்திலிருந்து தாாகுத்தது.

ஶ்ரீ காஞ்சீ காமகாாடி பீடம்

ஶ்ரீமடம் ஸம்ஸ்தானம்

1, சாலைத் தாரு, காஞ்சீபுரம் - 631 502

விரூடி — வைகாசி

2001

ईश्वरध्यानमञ्जरी

श्री शङ्करभगवत्पादविरचित

प्रपञ्चसारतः

सङ्कलिता

—०—

ஈ.சுவர த்யான மஞ்ஜரீ

ஐகத்குரு ஸ்ரீமத் சங்கரபகவத் பாதர்களின்
பிரபஞ்சஸாரத்திலிருந்து தொகுத்தது.

ஸ்ரீ காஞ்சீ காமகோடி பீடம்

ஸ்ரீமடம் ஸம்ஸ்தானம்

1, சாலைத் தெரு, காஞ்சீபுரம் - 631 502

விருஷ — வைகாசி

2001

சர்வரத்யானமஞ்ஜரீ

முதல் பதிப்பு : 2001

ஸ்ரீஸ்ரீ ஸ்ரீ ஜயேந்த்ரஸரஸ்வதீ ஸ்வாமிகள்
ஷஷ்ட்யப்தபூர்த்தி சாரிடஸ் ட்ரஸ்டு
லால்குடி - 621 601.

தொகுத்தவர் :

S.V. ராதாகிருஷ்ண சாஸ்திரி,

ஸ்ரீரங்கம்,

திருச்சி-620 006.

Laser typeset & Printed at :

V.K.N. ENTERPRISES

8/1, Dr. Rangachari Road, Mylapore, Chennai-4, Ph: 4950775.

॥ श्रीः ॥

श्री गुरुभ्यो नमः

ईश्वरध्यानमञ्जरी

जगद्गुरु श्रीशङ्करभगवत्पादविरचितप्रपञ्चसारतः संकलिता

श्री गणपतये नमः

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुः गुरुर्देवो महेश्वरः ।

गुरुः साक्षात्परं ब्रह्म तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

श्रुतिस्मृतिपुराणानां आलयं करुणालयम् ।

नमामि भगवत्पादशङ्करं लोकशङ्करम् ॥

शुक्लांबरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।

प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥

१. श्री शारदा षुँ मारुता

अकचटतपयाद्यैः सप्तभिर्वर्णवर्गैः

विरचितमुखबाहापाद हृत्कुक्षिमध्या ।

सकलजगदधीशा शाश्वता विश्वयोनिः

वितरतु परिशुद्धिं चेतसः शारदा वः ॥ १ ॥

२. मातृका सरस्वती - माकुंरुकाणुरणुवर्तु

पञ्चाशद्वर्णभेदैः विहितवदनदोः पादयुक् कुक्षिवक्षो-

देशां भास्वत्कपर्दाकलितशशिकलामिन्दुकुन्दावदाताम् ।

अक्षस्रकुम्भचिन्तालिखितवरकरां त्रीक्षणां पद्मसंस्थां

अच्छाकल्यां अतुच्छस्तनजघनभरां भारतीं तां नमामि ॥

३. त्रिपुरा - कुंणीपुगा

आताम्रार्कायुताभां कलितशशिकलारञ्जितप्तां त्रिणेत्रां

देवीं पूर्णेन्दुवक्त्रां विधृतजपपटीपुस्तकाभीत्यभीष्टाम् ।

पीनोत्तुङ्गस्तनार्तां बलिलसितबलग्रामसृक्पङ्गराजन्-

मुण्डस्रङ्गण्डिताङ्गीं अरुणतरदुकूलानुलेपां नमामि ॥

४. वागीश्वरी - वाक्पुष्पा

अमलकमलसंस्था लेखिनीपुस्तकोद्यत्-
करयुगलसरोजा कुन्दमन्दारगौरा ।
धृतशशधरखण्डोल्लासिकोटीरचूडा
भवतु भवभयानां भङ्गिनी भारती वः ॥

५. सरस्वती - षण्णवर्षी

हंसारूढा भसितहर हारेन्दुकुन्दावदाता
वाणी मन्दस्मितयुतमुखी मौलिबद्धेन्दुलेखा ।
विद्या वीणामृतमयघटाक्षस्रगादीप्तहस्ता
शुभ्राब्जस्था भवदभिमतप्राप्तये भारती स्यात् ॥

६. भुवनेश्वरी - पञ्चशतवर्षी

उद्यद्भास्वत्समाभां विजितनवजपामिन्दुखण्डावनद्ध-
द्योतन्मौलिं त्रिणेत्रां विविधमणिलसत्कुण्डलां पद्मगां च ।
हारग्रैवेयकाञ्चीगुणमणिवलयाद्यैर्विचित्राम्बराढ्यां
अम्बां पाशाङ्कुशेष्टाभयकरकमलामम्बिकां तां नमामि ॥
भास्वद्रत्नौघमौलिस्फुरदमृतरुचो रञ्जयञ्चारु रेखां
सम्यक्सन्तप्तकार्तस्वरकमलजपाभासुराभिः प्रभाभिः ।
विश्वाकाशावकाशं ज्वलयदशिशिरं धर्तुं पाशाङ्कुशेष्टा-
भीतीनां भङ्गितुङ्गस्तनमवतु जगन्मातुरार्कं वपुर्वः ॥

७. लक्ष्मीः - ७०००००००

भूयाद्भूयो द्विपद्माभयवरदकरा तप्तकार्तस्वराभा
 शुभ्राभ्राभेभयुग्मद्वयधृतकरकुम्भाद्विरासिच्यमाना ।
 रत्नौघाबद्धमौलिर्विमलतरदुकूलार्तवालेपनाढ्या
 पद्माक्षी पद्मनाभोरसि कृतवसतिः पद्मगा श्रीः श्रिये वः ॥

पद्मस्था पद्मनेत्रा कमलयुगवराभीतियुगदोःसरोजा
 देहोत्थाभिः प्रभाभिस्त्रिभुवनमखिलं भासुरा भासयन्ती ।
 मुक्ताहाराभिरामोन्नतकुचकलशा रत्नमञ्जीरकाञ्ची-
 ग्रैवेयोर्म्यङ्गदाढ्या धृतमणिमकुटा श्रेयसे श्रीर्भवेद्वः ॥

हस्तोद्यद्वसुपात्रपङ्कजयुगादर्शा स्फुरन्नुपुर-
 ग्रैवेयाङ्गदहारकङ्कणमहामौलिज्वलत्कुण्डला ।
 पद्मस्था परिचारिकापरिवृता शुक्लाङ्गरागांशुका
 देवी दिव्यगणानता भवदधप्रध्वंसिनी स्याद्रमा ॥

अरुणकमलसंस्था तद्रजःपुञ्जवर्णा
 करकमलधृतेष्टाभीति युगमाम्बुजा च ।
 मणिमकुटविचित्रालङ्कृताकल्पजातैः
 भवतु भुवनमाता सन्ततं श्रीः श्रिये वः ॥

८. त्रिपुटादेवी - क्षीरीपुला त्थेव

आबद्धरत्नमकुटां मणिकुण्डलोद्यत्-
 केयूरकोर्मिरशनाह्वयनूपुराढ्याम् ।
 ध्याये धृताब्जयुगपाशकशाङ्कुशेक्षु-
 चापां सपुष्पविशिखां नवहेमवर्णाम् ॥

९. भूदेवी - पुत्रेव

मुख्यांभोजे निविष्टारुणचरणतला श्यामलाङ्गी मनोज्ञा
 चञ्चच्छाल्यग्रचुम्बच्छुकलसितकरा प्राप्तनीलोत्पला च ।
 रत्नाकल्पाभिरामा मणिमयमकुटा चित्रवस्त्रा प्रसन्ना
 दिश्याद्विश्वंभरा नः सततमभिमतं वल्लभा कैटभारेः ॥

१०. त्वरिता - कुंवाणीकृता

श्यामतनुमरुणपङ्कजचरणतलां वृषलनागमञ्जीराम् ।
 स्वर्णांशुकपरिधानां वैश्याहिद्वन्द्वमेखलाकलिताम् ॥
 तनुमध्यलतां पृथुलस्तनयुगलां करविराजदभयवराम् ।
 शिखिपिच्छनालवल्यां गुञ्जाफलगुणितभूषणारुणिताम् ॥
 नृपफणिकेयूरां तां गलविलसद्विविधमणियुताभरणाम् ।
 द्विजनागविहितकुण्डलमण्डितगण्डद्वयी मुकुरशोभाम् ॥

शोणतराधरपल्लवविद्रुममणिभासुरां प्रसन्नां च ।
 पूर्णशशिविम्बवदनां अरुणायतलोचनत्रयीनलिनाम् ।
 कुञ्चितकुन्तलविलसन्मकुटाघटिताहि वैरिपिच्छयुताम् ॥
 कैरातीं वनकुसुमोज्ज्वलां मयूरातपत्रकेतनिकाम् ।
 सुरुचिरसिंहासनगां विभ्रमसमुदायमन्दिरां तरुणीम् ॥ (ध्याये)

११. वज्रप्रस्तारिणी - वज्रप्रस्तारिणी

इन्दुकलाकलितोज्ज्वलमौलिः
 मारमदाकुलिता युगनेत्रा ।
 शोणितसिन्धुतरङ्गितपोत-
 द्योतितभानुदलाम्बुजसंस्था ॥

दोर्धृतदाडिमसायकपाशा
 साङ्कुशचापकपालसमेता ।
 शोणदुकूलविलेपनमाल्या
 शोणतरा भवतोऽवतु देवी ॥

१२. नित्यक्लिन्ना - नित्यक्लिन्ना

रक्ता रक्तांशुककुसुमविलेपादिका सेन्दुमौलिः
 स्विद्यद्वक्त्रा मदविवशसमाघूर्णितत्रीक्षणा च ।
 दोस्सत्पाशाङ्कुशयुतकपालाभया पद्मसंस्था
 देवी पायादमितफलदा नित्यशः पार्वती वः ॥

१३. दुर्गा - क्षांकका

शंखारिचापशरभिन्नकरां त्रिणेत्रां
 तिग्मेतरांशुकलया विलसत्किरीटाम् ।
 सिंहस्थितां ससुरसिद्धनुतां च दुर्गां
 दूर्वाभिर्दुरितगर्वहरां नमामि ॥

हेमप्रख्यां इन्दुखण्डात्तमौलिं
 शङ्खारिष्ठाभीति हस्तां त्रिणेत्राम् ।
 हेमाब्जस्थां पीतवस्त्रां प्रसन्नां
 देवीं दुर्गां दिव्यरूपां नमामि ॥

अरिशङ्ख कृपाणखेटबाणान्
 सधनुःशूलकतर्जनीर्दधाना ।
 भवतां महिषोत्तमाङ्गसंस्था
 नवदूर्वासदृशी श्रियेऽस्तु दुर्गा ॥

१४. शूलिनीदुर्गा - कुलीर्णी क्षांकका

बिभ्राणा शूलबाणास्यरिसदरगदाचापपाशान् कराब्जैः
 मेघभ्यामा किरीटोल्लिखितजलधरा भीषणा भूषणाढ्या ।
 सिंहस्कन्धाधिरूढा चतसृभिरसिखेटान्विताभिः परीता
 कन्याभिर्भिन्नदैत्या भवतु भवभयध्वंसिनी शूलिनी वः ॥

१५. जातवेदो दुर्गा - श्लाघवेत्तो श्लाघा

भास्वद्विद्युत्करालाकुलहरिगलसंस्थारिशङ्कासिखेटे-

ष्वस्त्रासाख्यत्रिशूलानरिगणभयदां तर्जनीं चादधाना ।

चर्मास्युद्धूर्णदोर्भिः प्रहरणनिपुणाभिर्वृता कन्यकाभिः

दद्यात्काशानवीष्टान् त्रिणयनलसिता कापि कात्यायनी वः।

करकमलविराजच्चक्रशङ्कासिशूला

परिलसितकिरीटा पातितानेकविद्या ।

त्रिणयन लसिताङ्गी तिग्मरश्मिप्रकाशा-

पवनसखनिभाङ्गी पातु कात्यायनी वः ॥

१६. अजपामूर्तिः - अश्लेषा श्लाघा

अरुणकनकवर्णं पद्मसंस्थं च गौरी-

हरनियमितचिह्नं सौम्यतानूनपातम् ।

भवतु भवदभीष्टप्राप्तये पाशटङ्गा-

भयवरदविचित्रं रूपमर्धाम्बिकेशम् ॥

१७. अग्निः अकंकीणी

अग्निं प्रज्वलितं वन्दे जातवेदं हुताशनम् ।

सुवर्णवर्णममलं समिद्धं विश्वतोमुखम् ॥

त्रिणयनमरुणप्राबद्धमौलिं सुशुक्लां-

शुकमरुणमनेकाकल्पमंभोजसंस्थम् ।

अभिमतवरशक्तिस्वस्तिकाभीति हस्तं

नमत कनकमालालङ्कृतांसं कृशानुम् ॥

शक्ति स्वस्तिक पाशान् साङ्कुशवरदाभयान् दधत् त्रिमुखः ।

मकुटादिविविधभूषोऽवताच्चिरं पावकः प्रसन्नो नः ॥

हैमाश्वत्थसुरद्रुमोदरभुवो निर्यान्तमश्वाकृतिं

वर्षन्तं धनधान्यरत्ननिचयान् रन्ध्रैः स्वकैः सन्ततम् ।

ज्वालापल्लवित स्वरोमविवरं भक्तार्तिसंभेदनं

वन्दे धर्मसुखार्थमोक्षफलदं दिव्याकृतिं पावकम् ॥

१८. सूर्यः - ७७७७७७७७

अरुणसरोरुहसंस्थः त्रिद्वगरुणोऽरुणसरोजयुगलधरः ।

कलिताभयवरदो द्युतिबिम्बोऽमितभूषणस्त्विनोऽवतु नः ॥

अरुणोऽरुणपङ्कजे निषण्णः कमलेऽभीतिवरौ करैर्दधानः ।

स्वरुचाहितमण्डलस्त्रिणेत्रो रविराकल्पशताकुलोऽवताद्वः ॥

१९. चन्द्रः - ७७७७७७७७

अमलकमलसंस्थः सुप्रसन्नाननेन्दुः

वरदकुमुदहस्तश्चारुहारादिभूषः ।

स्फटिकरजतवर्णो वाञ्छितप्राप्तये वो

भवतु भवदभीष्टोद्योतिताङ्कः शशाङ्कः ॥

२०. महागणपतिः - मञ्जुशक्ती

मन्दाराद्यैः कल्पकवृक्षविशेषैर्विंशतिरफलदैः ।
 शिशिरतरचतुराशोऽन्तर्बालातपचन्द्रिकाकुले च तले ॥
 ऐक्षवजलनिधिलहरीकणजालकवाहिना च गन्धवहेन ।
 संसेविते च सुरतरु सुमनःश्रितमधुपपक्षचलनपरेण ॥
 रत्नमये मणिवज्रप्रवालफलपुष्पपल्लवस्य सतः ।
 महतोऽधस्तादृतुभिः युगपत् संसेवितस्य कल्पतरोः ॥
 सिंहमुखपादपीठगलिपिमयपद्मे त्रिषट्कोणोल्लसिते ।
 आसीनस्त्वेकरदो बृहदुदरो दशभुजोऽरुणतनुश्च गजवदनः ॥
 बीजापूरगदेक्षुकार्मुकरुजाचक्रञ्जपाशोत्पल-
 ब्रीह्यग्रस्वविषाणरत्नकलशप्रोद्यत्कराम्भोरुहः ।
 ध्येयो बल्लभया सपद्मकरया श्लिष्टो ज्वलद्भूषया
 विश्वोत्पत्तिविपत्तिसंस्थितिकरो विघ्नो विशिष्टार्थदः ॥
 करपुष्करधृतकलशस्रुतमणिमुक्ताप्रवालवर्षेण ।
 अविरतधारां विकिरन् परितः साधकसमग्रसंपत्तयै ।
 मदजललोलुपमधुकरमालां निजकर्णतालताडनया ।
 निर्वासयन्मुहुर्मुहुः अमरैरसुरैश्च सेवितो युगपत् ॥
 रक्तो रक्ताङ्ग रागांशुककुसुमयुतस्तुन्दिलश्चन्द्रमौलिः
 नेत्रैर्युक्तस्त्रिभिर्वामनकरचरणो बीजपूरान्तनासः ।

हस्ताग्राकृतपाशाङ्कुशरदवरदो नागवक्त्रोऽहिभूषो
देवः पद्मासनो नो भवतु नतसुरो भूतये विघ्नराजः ॥

२१. क्षिप्रप्रसादनगणपतिः - कृष्णीप्राप्राणाकृष्ण
कण्ठपद्मी

धृतपाशाङ्कुशकल्पकलतिकास्वरदश्च बीजपूरयुतः ।
शशिशकलकलितमौलिः त्रिलोचनोऽरुणश्च गजवदनः ॥

भासुरभूषणदीप्तो बृहदुदरः पद्मविष्टरो ललितः ।
ध्येयोऽनायतदोःपदसरसिरुहः संपदे सदा मनुजैः ॥

२२. कामदेवः - कामकेशवः

अरुणमरुणवासोमाल्यदामाङ्गरागं
स्वकरकलितपाशं साङ्कुशास्त्रेषुचापम् ।
मणिमयमकुटाद्यैर्दीप्तमाकल्पजातैः
अरुणनलिनसंस्थं चिन्तयेदङ्गयोनिम् ॥

२३. श्रीकृष्णः - श्रीकृष्णकृष्णः

अव्यान्मीलत्कलायद्युतिरहिरिपुपिञ्छोल्लसत्केशजालो
गोपीनेत्रोत्पलाराधित ललितवपुर्गोपगोवृन्दवीतः ।
श्रीमद्वक्त्रारविन्द प्रतिहसितशशाङ्काकृतिः पीतवासाः
देवोऽसौ वेणुवाद्यक्षपितजनधृतिर्देवकीनन्दनो वः ॥

२४. विष्णुः - श्रीं षीषंणु

विष्णुं भास्वत्किरीटाङ्गदवलयगलाकल्पहारोदराङ्घ्रि-
 श्रोणीभूषं सवक्षोमणिमकरमहाकुण्डलामण्डिताङ्गम् ।
 हस्तोद्यच्चक्रशङ्खाम्बुजगदममलं पीतकौशेयमाशा-
 विद्योतद्भासमुद्यद्दिनकरसदृशं पद्मसंस्थं नमामि ॥

अकौंघाभं किरीटान्वितमकरलसत्कुण्डलं दीप्तिराजत्-
 केयूरं कौस्तुभाभाशबलरुचिरहारं सपीताम्बरं च ।
 नानारत्नांशुभिन्नाभरणशतयुजं श्रीधराश्लिष्टपार्श्वं
 वन्दे दोःसक्त चक्राम्बुरुहदरगदं विश्ववन्द्यं मुकुन्दम् ॥

हरिमुज्ज्वल चक्रदराब्जगदा-
 कुलदोःपरिघं सितपद्मगतम् ।
 वलयाङ्गदहारकिरीटधरं
 नवकुन्दरुचिं प्रणमामि सदा ॥

२५. सुदर्शन नारायणः - श्रीं षुश्रंणु नारायणं

अव्याद्भास्कर सप्रभाभिरखिला भाभिर्दिशो भासयन्
 भीमाक्षः क्षरददृहास विकसद् दंष्ट्राग्रदीप्ताननः ।
 दोर्भिश्चक्रदरौ गदाब्जमुसलास्त्रार्सीश्च पाशाङ्कुशौ
 विभ्रत्पिङ्ग शिरोरुहोऽथ भवन्तश्चक्राभिधानो हरिः ॥

२६. श्रीकरः विष्णुः - श्रीका वीक्ष्णु

दुग्धाब्धिद्वीपवर्यप्रविलसितसुरोद्यानकल्पद्रुमाधो
 भद्रांभोजन्मपीठोपरिगतविनतानन्दनस्कन्धसंस्थः ।
 दोर्भिर्विभ्रद्रथाङ्गं सदरमथ गदापङ्कजे स्वर्णवर्णो
 भास्वन्मौलिर्विचित्राभरणपरिगतः स्याच्छ्रेये वो मुकुन्दः ॥

२७. वराहः - वाराह्यां

जान्वोरापादमुद्यत्कनकमिव हिमप्रख्यमाजानु नाभेः
 कण्ठादानाभि वह्निप्रभमथ शिरसश्चागलं नीलवर्णम् ।
 मौलेर्व्योमाभमाङ्गं करलसदरिशङ्खासिखेटं गदाश-
 क्त्याख्येष्टाभीतियुक्तं प्रणमत वसुधोल्लासिदंष्ट्रं वराहम् ॥

२८. नृसिंहः - नृगुणीमंष्ट्रां

जान्वोरासक्ततीक्ष्णस्वनख रुचिलसद्बाहुसंस्पृष्टकेशः
 चक्रं शङ्खं च दोर्भ्यां दधदनलसमज्योतिषा भग्नदैत्यः ।
 ज्वालामालापरीतं रविशशिदहनत्रीक्षणं दीप्तजिह्वं
 दंष्ट्रोग्रं धूतकेशं वदनमपि वहन् पातु वो नारसिंहः ॥
 उद्यद्भास्वत्सहस्रप्रभमशनिनिभत्रीक्षणैर्विक्षरन्तं
 वह्नीनह्नाय विद्युत्ततिविततसटाभीषणं भूषणैश्च ।
 दिव्यैरादीप्तदेहं निशितनखलसद्बाहुदण्डैरनेकैः
 संभिन्नं भिन्नदैत्येश्वरतनुमतनुं नारसिंहं नमामि ॥

अव्यान्निर्व्याजरौद्राकृतिरभिविवृतास्योल्लसत्तीक्ष्णदंष्ट्रः

चक्रं शङ्खं च पाशाङ्कुशकुलिशगदादारणाख्यान्दधानः ।

रक्ताकारश्च नाभेरध उपरि सितो दिव्यभूषाविशेषः

देवोऽर्काग्नीन्दुनेत्रो निखिलसुखकरो नारसिंहश्चिरं वः ॥

२९. विश्वरूपो विष्णुः - वीष्णुपञ्चरूप वीष्णु

अग्नीषोमात्मकमरिगदाशार्ङ्गखड्गैः सशङ्खैः

उद्यद्वाहुं हलमुसलशूलैः सकुन्तैः सदण्डैः ।

शक्त्या पाशाङ्कुशकुलिशटङ्गाग्निभिश्चार्कवह्नि-

द्योतद्वक्त्रांग्रिकसरसिजं तप्तकार्तस्वराभम् ॥

विष्णुं भास्वत्किरीटं मणिमकुटकटीसूत्रकेयूरहार-

ग्रैवेयोर्म्यादिमुख्याभरणमणिगणोल्लासिदिव्याङ्गरागम् ।

विश्वाकाशावकाशप्रविततमयुतादित्यनीकाशमुद्यद्-

बाह्वग्रव्यग्रनानायुधनिकरकरं विश्वरूपं नमामि ॥

३०. विष्णुपञ्जरदेवता - वीष्णुपञ्चरूप वीष्णु

नमो भगवते सर्वविष्णवे विश्वरूपिणे ।

वासुदेवाय चक्रादिसर्वायुधभृते नमः ॥

३१. शिवः - श्रीवलिपुरुमां

शूलाहीटङ्क घण्टासिसृणिकुलिशपाशाग्र्यभीतीर्दधानं
दोर्भिः शीतांशुखण्डप्रतिघटितजटाभारमौलिं त्रिणेत्रम् ।

नानाकल्पाभिरामापघनमभिमतार्थप्रदं सुप्रसन्नं
पद्मस्थं पञ्चवक्त्रं स्फटिकमणिनिभं पार्वतीशं नमामि ॥

बिभ्रद्दोर्भिः कुठारं मृगमभयवरौ सुप्रसन्नो महेशः
सर्वालङ्कारदीप्तः सरसिजनिलयो व्याघ्रचर्मात्तवासाः ।

ध्येयो मुक्तापरागामृतरसकलिताद्रिप्रभः पञ्चवक्त्रः
त्र्यक्षः कोटीरकोटीघटिततुहिनरोचिष्कलोत्तुंगमौलिः ॥

नमोऽस्तु स्थाणुभूताय ज्योतिर्लिङ्गावृतात्मने ।

चतुर्भूर्तिवपुश्छायाभासिताङ्गाय शम्भवे ॥

वन्दे हरं वरदशूलकपालहस्तं

साभीतिमद्रिसुतयोज्ज्वलदेहकान्तिम् ।

वामोरूपीठगतया निजवामहस्त-

न्यस्तारुणोत्पलरुचा परिरब्धदेहम् ॥

वामाङ्गन्यस्तवामेतरकरकमलायास्तथा वामबाहु-

न्यस्तारक्तोत्पलायाः स्तनविधृतिलसद्दामबाहुः प्रियायाः ।

सर्वाकल्पाभिरामो धृतपरशुमृगोष्टः करैः काञ्चनाभः

ध्येयः पद्मासनस्थः स्मरललिततनुः संपदे पार्वतीशः ॥

३५. चिन्तामणिशिवः (अर्धनारीश्वरः) - सीढ्न्तामणी
 सीवणं

अहिशशधरगङ्गाबद्धतुङ्गसमौलिः

त्रिदशगणनताङ्घ्रिस्त्रीक्षणः स्त्रीविलासी ।

भुजगपरशुशूलान् खड्ग वही कपालं

शरमपि धनुरीशो विभ्रदव्याच्चिरं वः ॥

हावभावलसितार्धनारिकं भीषणार्धमथवा महेश्वरम् ।

पाशसोत्पलकपालशूलिनं चिन्तये जपविधौ विभूतये ॥

३६. चण्डेश्वरः - षण्ण्डेऽश्वरां

अव्यात्कपर्दकलितेन्दुकरः करात्त-

शूलाक्षसूत्रककमण्डलुटङ्ग ईशः ।

रक्ताभवर्णवसनोऽरुणपङ्कजस्थो

नेत्रत्रयोल्लसित वक्त्रसरोरुहो वः (नः) ॥

३७. गायत्री - कायङ्गा

मन्दाराह्वरोचनाञ्जनजपाख्या(खा)भैर्मुखैरिन्दुमद्-

रत्नोद्यन्मकुटांशुभिस्तत चतुर्विंशार्णचित्रा तनुः ।

अम्भोजारिदराह्वयौ गुणकपालाख्ये च पाशाङ्कुशे-

ष्टाभीतीर्दधती भवेद्भवदभीष्टोत्तारिणी तारिणी ॥

३८. त्र्यम्बकः - कृष्णायाम्पकां

अच्छस्वच्छारविन्दस्थितिरुभयकराङ्गस्थितं पूर्णकुम्भं
 द्वाभ्यां वेदाक्षमाले निजकरकमलाभ्यां घटौ नित्यपूर्णौ ।
 द्वाभ्यां च स्रवन्तौ शिरसि शशिकलाबन्धुरे प्लावयन्तौ
 देहं देवो दधानः प्रदिशतु विशदाकल्पजालः श्रियं वः ॥

३९. सवितृजातवेदोदुर्गात्र्यम्बकाः

सुश्रियां - कृष्णायाम्पकां

स्मर्तव्याखिललोकवर्ति सततं यज्जङ्गमस्थावरं
 व्याप्तं येन च यत्प्रपञ्चविहितं मुक्तिश्च यत्सिद्धितः ।
 यद्वा स्यात्प्रणवत्रिभेदगहनं श्रुत्या च यद्गीयते
 तद्वः कांक्षितसिद्धयेऽस्तु परमं तेजस्त्रयोत्थं महः ॥

४०. संवादाग्निः - सुश्रियां

धवलनलिनराजचन्द्रमध्ये निषण्णं
 करविलसितपाशं साङ्कुशं साभयं च ।
 सवरदममलेन्दुक्षीरगौरं त्रिणेत्रं
 प्रणमत सुरवक्त्रं मंक्षु संवादयन्तम् ॥

४१. वरुणः - सुश्रियां

अच्छांशुकाभरणमाल्यविलेपनाढ्यः
 पाशाङ्कुशाभयवरोद्यतदोस्सरोजः ।

स्वच्छारविन्दवसतिः सुसितः प्रसन्नो
भूयाद्विभूतिविधये वरुणश्चिरं वः ॥

४२. भद्रकाली - ५३॥६॥

सुरौद्रसितदंष्ट्रिका त्रिणयनोर्ध्वकेशोल्बणा
कपालपरशूलसङ्गमरुका त्रिशूलाकुला ।
घनाघननिभा रणद्रुचिरकिंकिणीमालिका
भवद्विभवसिद्धये भवतु भद्रकाली चिरात् ॥

४३. प्राणशक्तिः - ५३॥७॥

रक्ताम्भोधिस्थपोतोल्लसदरुणसरोजाधिरूढा कराब्जैः
पाशं कोदण्डमिक्षुद्भवमथ गुणमप्यंकुशं पञ्च बाणान् ।
बिभ्राणासृक्कपालं त्रिणयनलसिता पीनवक्षोरुहाढ्या
देवी बालार्कवर्णा भवतु सुखकरी प्राणशक्तिस्वरूपा ॥

४४. पार्वती - ५३॥८॥

असकलशशिराजन्मौलिराबद्धपाशा-
ङ्गुशरुचिरकराब्जा बन्धुजीवारुणाङ्गी ।
अमरनिकरवन्द्या त्रीक्षणा शोणलेपां-
शुककुसुमयुता स्यात्संपदे पार्वती वः ॥

४५. अन्नपूर्णा - अण्णंणुंणुणा

रुद्रताण्डवविलोकनलोलां भद्रवक्त्रनयनां भवकान्ताम् ।
अन्नदाननिरतां जननीं तां चिन्तयञ्जपतु चित्रदुकूलाम् ॥

४६. अश्वारूढा - अश्वारूढा

अश्वारूढा कराग्रे नवकनकमयीं वेत्रयष्टिं दधाना
दक्षेऽन्येनानयन्ती स्फुरिततनुलतापाशबद्धां स्वसाध्याम् ।
देवी नित्यप्रसन्नाननशशधरबिम्बा त्रिनेत्राभिरामा
दद्यादाद्यानवद्या प्रवरसुखफलप्राप्तिहृद्यां श्रियं वः ॥

४७. व्यासः - व्यासः

मुनिब्रातावीतं मुदितधियमम्भोदरुचिर-
द्युतिं व्याख्यामुद्राकलनविलसद्दक्षिणकरम् ।
परं जानौ कृत्वा दृढकलितकक्ष्ये कविवरं
समासीनं व्यासं स्मरत निरतं पुण्यचरितम् ॥

मङ्गलम् - मङ्गलम्

यदाश्रया विप्रकृतिप्रभावतो
विभिन्नतारांशसमुत्थितौजसः ।
जगन्ति पुष्पन्ति रवीन्दुवह्नयो
नमोऽस्तु तस्मै परिपूर्णतेजसे ॥

श्रीशङ्करभगवत्पादकृता
वागीश्वरीस्तुतिः

अमलकमलाधिवासिनि मनसो वैमल्यदायिनि मनोज्ञे ।
सुन्दरगात्रि सुशीले तव चरणाम्भोरुहं नमामि सदा ॥ १ ॥

अचलात्मजा च दुर्गा कमला त्रिपुरेति भेदिता जगति ।
या सा त्वमेव वाचामीश्वरि सर्वात्मना प्रसीद मम ॥ २ ॥

त्वच्चरणाम्भोरुहयोः प्रणामहीनः पुनर्द्विजातिरपि ।
भूयादनेडमूकस्त्वद्भक्तो भवति देवि सर्वज्ञः ॥ ३ ॥

मूलाधारमुखोद्गतबिसतन्तुनिभप्रभावतया ।
विधृतलिपिव्राताहितमुखकरचरणादिके प्रसीद मम ॥ ४ ॥

वर्णतनोऽमृतवर्णे नियतमनिर्वर्णितेऽपि योगीन्द्रैः ।
निर्णीतिकरणदूरे वर्णयितुं देवि देहि सामर्थ्यम् ॥ ५ ॥

ससुरासुरमौलिलसन्मणिप्रभादीपिताङ्घ्रियुगनलिने ।
सकलागमस्वरूपे सर्वेश्वरि संनिधिं विधेहि मयि ॥ ६ ॥

पुस्तकजपवटहस्ते वरदाभयचिह्नचारुबाहुलते ।
कर्पूरामलदेहे वागीश्वरि शोधयाशु मम चेतः ॥ ७ ॥

क्षौमाम्बरपरिधाने मुक्तामणिभूषणे मुदावासे ।
स्मितचन्द्रिकाविकासितमुखेन्दुबिम्बेऽम्बिके प्रसीद मम ॥ ८ ॥

विद्यारूपेऽविद्यानाशिनि विद्योतितेऽन्तरात्मविदाम् ।
गद्यैः सपद्यजातैराद्यैर्मुनिभिः स्तुते प्रसीद मम ॥ ९ ॥

त्रिमुखि त्रयीस्वरूपे त्रिपुरे त्रिदशाभिवन्दिताङ्घ्रियुगे ।
त्रीक्षणविलसितवक्त्रे त्रिमूर्तिमूलात्मिके प्रसीद मम ॥ १० ॥

वेदात्मिके निरुक्तज्योतिर्व्याकरणकल्पशिक्षाभिः ।
सच्छन्दोभिः संततकृत्तृषडङ्गेन्द्रिये प्रसीद मम ॥ ११ ॥

त्वच्चरणसरसिजन्मस्थितिमहितधियां न लिप्यते दोषः ।
भगवति भक्तिमतस्त्वयि परमां परमेश्वरि प्रसीद मम ॥ १२ ॥

बोधात्मिके बुधानां हृदयाम्बुजचारुरङ्गनटनपरे ।
भगवति भवभङ्गकर्त्री भक्तिं भद्रार्थदे प्रसीद मम ॥ १३ ॥

वागीशीस्तवमिति यो जपार्चनाहवनवृत्तिषु प्रजपेत् ।
स तु विमलचित्तवृत्तिर्देहापदि नित्यशुद्धमेति पदम् ॥ १४ ॥

(प्रपञ्चसारतः)

श्रीशङ्करभगवत्पादकृता
भुवनेश्वरीस्तुतिः

प्रसीद प्रपञ्चस्वरूपे प्रधाने

प्रकृत्यात्मिके प्राणिनां प्राणसंज्ञे ।
प्रणोतुं प्रभो प्रारभे प्राञ्जलिस्त्वां
प्रकृत्याप्रतर्क्ये प्रकामप्रवृत्ते ॥

स्तुतिर्वाक्यबद्धा पदात्मैव वाक्यं
पदं त्वक्षरात्माक्षरस्त्वं महेशि ।
ध्रुवं त्वां त्वमेवाक्षरैस्त्वन्मयैस्तो-
ष्यसि त्वन्मयी वाक्प्रवृत्तिर्यतः स्यात् ॥ २ ॥

अजाधोक्षजत्रीक्षणाश्चापि रूपं
परं नाभिजानन्ति मायामयं ते ।
स्तुवन्तीशि तां त्वाममी स्थूलरूपां
तदेतावदम्बेह युक्तं ममापि ॥ ३ ॥

नमस्ते समस्तेशि बिन्दुस्वरूपे
नमस्ते रवत्वेन तत्त्वाभिधाने ।
नमस्ते महत्त्वं प्रपन्ने प्रधाने
नमस्ते त्वहङ्कारतत्त्वस्वरूपे ॥ ४ ॥

नमः शब्दरूपे नमो व्योमरूपे
 नमः स्पर्शरूपे नमो वायुरूपे ।
 नमो रूपतेजोरसाम्भःस्वरूपे
 नमस्तेऽस्तु गन्धात्मिके भूस्वरूपे ॥ ५ ॥

नमः श्रोत्रचर्माक्षिजिह्वाख्यनासा-
 सवाक्पाणिपत्यायुसोपस्थरूपे ।
 मनोबुद्धयहङ्कारचित्तस्वरूपे
 विरूपे नमस्ते विभो विश्वरूपे ॥ ६ ॥

रवित्वेन भूत्वान्तरात्मा दधासि
 प्रजाश्चन्द्रमस्त्वेन पुष्णासि भूयः ।
 दधास्यग्निमूर्तिं वहन्त्याहुतं वा
 महादेवि तेजस्त्रयं त्वत्त एव ॥ ७ ॥

चतुर्वक्त्रयुक्ता लसद्धंसवाहा
 रजः संश्रिता ब्रह्मसंज्ञां दधाना ।
 जगत्सृष्टिकार्यं जगन्मातृभूते
 परं तत्पदं ध्यायसीशि त्वमेव ॥ ८ ॥

विराजत्किरीटा लसच्चक्रशङ्खा
 वहन्ती च नारायणाख्यां जगत्सु ।
 गुणं सत्त्वमास्थाय विश्वस्थितिं यः
 करोतीह सोऽपि देवि त्वमेव ॥ ९ ॥

जटाबद्धचन्द्राहिगङ्गा त्रिणेत्रा
जगत्संहरन्ती च कल्यावसाने ।
तमः संश्रिता रुद्रसंज्ञां दधाना
वहन्ती परश्वक्षमाले विभासि ॥ १० ॥
सचिन्ताक्षमाला सुधाकुम्भलेखा-
धरा त्रीक्षणार्धेन्दुराजत्कपर्दा ।
सुशुक्लांशुकाकल्पदेहा सरस्व-
त्यपि त्वन्मयैवेशि वाचामधीशा ॥ ११ ॥
लसच्चक्रशङ्खा चलत्वङ्गभीमा
नदत्सिंहवाहा ज्वलत्तुङ्गमौलिः ।
द्रवद्वैत्यवर्गा स्तुवत्सिद्धसङ्घा
त्वमेवेशि दुर्गा विसर्गाविहीने ॥ १२ ॥
पुरारातिदेहार्धभागे भवानी
गिरीन्द्रात्मजात्वेन यैषा विभासि ।
महायोगिवन्द्या महेशासुनाथा
महेश्यम्बिका तत्त्वतस्त्वन्मयैव ॥ १३ ॥
लसत्कौस्तुभोद्भासिते व्योमनीले
वसन्ती च वक्षःस्थले कैटभारेः ।
जगद्बल्लभां सर्वलोकैकनाथां
श्रियं तां महादेव्यहं त्वामवैमि ॥ १४ ॥

अजाद्रीङ्गुहाब्जाक्षपोत्रीन्द्रकाणां
 महाभैरवस्यापि चिह्नं बहन्त्यः ।
 विभो मातरः सप्त तद्रूपरूपाः
 स्फुरन्त्यस्त्वदंशा महादेवि ताश्च ॥ १५ ॥
 समुद्यद्दिवाकृत्सहस्रप्रभासा
 सदा सन्ताशेषविश्वावकाशे ।
 लसन्मौलिबद्धेन्दुरेखे सपाशा-
 ङ्गुशाभीत्यभीष्टात्तहस्ते नमस्ते ॥ १६ ॥
 प्रभाकीर्तिकान्तीन्दिरारात्रिसन्ध्या-
 क्रियाशातमिस्राक्षुधाबुद्धिमेधाः ।
 स्तुतिर्वाङ् मतिः सन्नतिः श्रीश्च शक्तिः
 त्वमेवेशि येऽन्ये च शक्तिप्रभेदाः ॥ १७ ॥
 हरेबिन्दुनादैः सशक्त्याख्यशान्तैः
 नमस्तेऽस्तु भेदैः प्रभिन्नैरभिन्ने ।
 सदा सप्तपाताललोकाचलाब्धि-
 ग्रहद्वीपधातुस्वरादिस्वरूपे ॥ १८ ॥
 नमस्ते नमस्ते समस्तस्वरूपे
 समस्तेषु वस्तुष्वनुस्यूतशक्ते ।
 अतिस्थूलसूक्ष्मस्वरूपे महेशि
 स्मृते बोधरूपेऽप्यबोधस्वरूपे ॥ १९ ॥

मनोवृत्तिरस्तु स्मृतिस्ते समस्ता
 तथा वाक्प्रवृत्तिः स्तुतिः स्यान्महेशि ।
 शरीरप्रवृत्तिः प्रणामक्रिया स्यात्-
 प्रसीद क्षमस्व प्रभो सन्ततं मे ॥ २० ॥

(प्रपञ्चसारतः)

—*—

श्री शङ्करभगवत्पादकृता

शिवस्तुतिः

—*—

नमो विरिञ्चविष्ण्वीशभेदेन परमात्मने ।
 सर्गसंस्थितिसंहारव्यावृत्तिव्यक्तवृत्तये ॥ १ ॥

नमश्चतुर्धा प्रोद्भूतभूतभूतात्मने भुवः ।
 भूरिभारार्तिसंहर्त्रे भूतनाथाय शूलिने ॥ २ ॥

विश्वग्रासाय विलसत्कालकूटविषाशिने ।
 तत्कलङ्काङ्कितग्रीवनीलकण्ठाय ते नमः ॥ ३ ॥

नमो ललाटनयनप्रोल्लसत्कृष्णवर्त्मने ।
 ध्वस्तस्मरनिरस्ताधियोगिध्याताय शम्भवे ॥ ४ ॥

नमो देहार्थकान्ताय दग्धदक्षाध्वराय च ।

चतुर्वर्गेष्वभीष्टार्थदायिने मायिनेऽणवे ॥ ५ ॥

स्थूलाय मूलभूताय शूलदारितविद्विषे ।

कालहन्त्रे नमश्चन्द्रखण्डमण्डितमौलये ॥ ६ ॥

विवाससे कपर्दान्तभ्रान्ताहिसरिदिन्दवे ।

देवदैत्यासुरेन्द्राणां मौलिघृष्टाङ्गये नमः ॥ ७ ॥

भस्माभ्यक्ताय भक्तानां भुक्तिमुक्तिप्रदायिने ।

व्यक्ताव्यक्तस्वरूपाय शङ्कराय नमो नमः ॥ ८ ॥

नमोऽन्धकान्तकरिपवे पुरद्विषे

नमोऽस्तु ते द्विरदवराहभेदिने ।

विषोल्लसत्फणिकुलबद्धमूर्तये

नमः सदा वृषवरवाहनाय ते ॥ ९ ॥

वियन्मरुद्भुतवहवार्वसुन्धरा-

मखेशरव्यमृतमयूखमूर्तये ।

नमः सदा नरकभयावभेदिने

भवेह नो भवभयभङ्गकृद्विभो ॥ १० ॥

(प्रपञ्चसारतः)

श्रीशङ्करभगवत्पादकृता

हरिस्तुतिः

प्रसीद भगवन्मह्यमज्ञानात्कुण्ठितात्मने ।

तवाङ्घ्रिपङ्कजरजोरागिणीं भक्तिमुत्तमाम् ॥ १ ॥

अज प्रसीद भगवन्नमितद्युतिपञ्जर ।

अप्रमेय प्रसीदास्मद्दुःखहन्पुरुषोत्तम ॥ २ ॥

स्वसंवेद्यस्वरूपास्मदानन्दात्मन्ननामय ।

अचिन्त्यसार विश्वात्मन्प्रसीदेश निरञ्जन ॥ ३ ॥

प्रसीद तुङ्ग तुङ्गानां प्रसीद शिव शोभन ।

प्रसीद स्पष्ट गम्भीर गम्भीराणां महाद्युते ॥ ४ ॥

प्रसीद व्यक्त विस्तीर्ण विस्तीर्णानामणोरणो ।

प्रसीदाद्रार्द्रजातीनां प्रसीदान्तान्तदायिनाम् ॥ ५ ॥

गुरोर्गरीयः सर्वेश प्रसीदानन्य देहिनाम् ।

जय माधव मायात्मन् जय केशव केशिहन् ॥ ६ ॥

जय सुन्दर सौम्यात्मन् जय शाश्वत शङ्कभृत् ।

जय शार्ङ्गधर श्रीमन् जय नन्दकनन्दन ॥ ७ ॥

जय चक्रगदापाणे जयाजय्य जनार्दन ।

जय रत्नाकराबन्ध किरीटाक्रान्तमस्तक ॥ ८ ॥

जय पक्षिपतिच्छायानिरुद्धार्ककराकर ।
 नमस्ते नरकाराते नमस्ते मधुसूदन ॥ ९ ॥
 नमस्ते नलिनापाङ्ग नमस्ते नयनाञ्जन ।
 नमः पापहरेशान नमः सर्वभयापह ॥ १० ॥
 नमः संभृतसर्वात्मन्नमः संभृतकौस्तुभ ।
 नमस्ते नयनातीत नमो विक्रान्तवाक्पथ ॥ ११ ॥
 नमो विभिन्नज्ञेयांश नमः स्मृतिपथातिग ।
 नमस्त्रिमूर्तिभेदेन सर्गस्थित्यन्तहेतवे ॥ १२ ॥
 विष्णवे त्रिदशारातिजिष्णवे परमात्मने ।
 चक्रभिन्नारिचक्राय चक्रिणे चक्रबन्धवे ॥ १३ ॥
 विश्वाय विश्ववन्द्याय विश्वभूतात्मने नमः ।
 नमोऽस्तु योगिध्येयाय नमोऽस्त्वध्यात्मरूपिणे ॥ ४ ॥
 भुक्तिप्रदाय भक्तानां नमस्ते मुक्तिदायिने ।
 मनोवाक्कायचेष्टाः स्युर्ध्यानस्तुतिनमस्क्रियाः ॥ १५ ॥
 देवेश कर्म सर्वं मे भवेदाराधनं तव ।
 विषयेष्वपि सङ्गो मे हुतं विष्णो तवाच्युत ॥ १६ ॥

(प्रपञ्चसारतः)